

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAYUna altra fi del món
és possible

La moda distòpica està creant una submoda: la de les distopies felices. Una altra fi del món és possible. Necessitem creure en la bondat i la capacitat de supervivència humanes. Quan tot s'acabi, quan el canvi climàtic faci miques el planeta Terra, uns pocs se'n sortiran i trobaran una manera diferent i decent de viure. Es tracta d'una esperança que no ens estalvia el daltabaix, però esperança al capdavant. D'això va *El Llibre Blau de Nebo*, escrit en gal·lès per Manon Steffan Ros (Llanddeiniolen, 1983), publicat per Periscopi en traducció a quatre mans d'Emyr Gruffydd i Miquel Saumell Santaeugènia. Una mare, Rowenna, i el seu petit fill Si-on aconsegueixen sobreviure a una catàstrofe nuclear. Sols, amb força de voluntat i llibres, tiren endavant. L'una i l'altre van escrivint el que els passa, el que senten i el que pensen en un llibre en blanc, *El Llibre Blau de Nebo*, respectant la intimitat de l'altre, és a dir, sense llegir-se mútuament.

En poc temps he ensopagat amb dues ficcions en què la bellesa treu el cap enmig del cataclisme total. A *Jo, que no he conegut els homes*, també de Periscopi, de Jacqueline Harpman, un reduït grup de dones soles enmig del no res troben la manera de tirar endavant en harmonia. I a *El final del que todos partimos* (Ed. Vegueta), de Megan Hunter, també una mare i un fill se salven d'una mena de diluvi universal i fan el seu camí enmig del caos.

CHRISTOPHER FURLONG / GETTY

En termes històrics, gairebé sense solució de continuïtat, el canvi climàtic ha agafat el relleu de la cursa militar nuclear. Seguim aclaparats per l'amenaça de la fi de la civilització. En realitat, el fatalisme escatològic, predicat per tantes religions al llarg dels segles, és més antic que l'anar a peu. El Judici Final sempre és a la cantonada. Això no vol dir que no ens hàgim de prendre seriosament el daltabaix mediambiental. Vol dir que duem molt interioritzada la por, la mort, la fi absoluta. Però alhora, com ens mostren aquestes novel·les, no ens resignem: si la solució global no és possible, si al segle XX ja hem vist com s'acabaven les utopies i el segle XXI és el de la involució ideològica, potser només ens queda la creença que el fons de bondat de l'ésser ens porti a un nou començament.

El Sion, que quan arriba "el Final" només té sis anys, és tot solet la Humanitat verge, neta de cor. Ell agafa el relleu. Llegint la Bíblia i tot el que li cau a les mans salva la memòria, les paraules, els coneixements, les creences. Ho salva tot. Admirada, la seva mare el deixa llegir i el deixa fer. Al Sion tot li interessa, tot el motiva. I aviat sap moltes més coses que si hagués anat a escola. Es converteix en un home net prim però fort, amable, assenyat i resistent. "He llegit prou per saber que una persona és diferent per fora que per dins", per entendre que "tots tenim secrets" i, també, per no voler entendre: "¿Abans del Final la gent es creuava pel carrer sense dir-se res? No puc entendre com el món podia ser així". *El Llibre Blau de Nebo* és un bon començament per a un mal final. ♦♦

UN TAST
DE CATALÀALBERT PLA
NUALART

Quan l'equivalent formal castellà d'una paraula catalana divergeix en algun significat tenim un problema. Costa saber si la divergència evita una interferència, i cal defensar-la a capa i espasa, o és fruit de l'arbitrària obsessió per separar-se del castellà, i val més obviar-la. Avui ho veurem amb dos exemples: *agraciat* i *desgraciat*. En el primer cas, els que treballem en una redacció tenim el problema el dia de la Grossa. Mentre que *agraciat* –normativament– vol dir només que té gràcia, *agraciado* té tres sentits: 1) que té gràcia, 2) que és guapo i 3) que té sort o fortuna i, per extensió, premiat en una rifa. En el tercer sentit, doncs, hi ha acord entre els diccionaris que cal evitar *agraciat* i dir-ne *afortunat*, *premiat*, *guanyador* o *afavorit*. No cal dir que aquests

La gràcia i la desgràcia
d'agraciat i desgraciat

sentits sí que els inclou l'entrada *agraciat* del *Diccionari descriptiu* (DDLC), però són usos moderns i, probablement, interferits. Per tant, la divergència entre *agraciat* i *agraciado* sembla que caldria defensar-la.

La cosa es complica amb *desgraciat* i *desgraciado*. Altra vegada tenim una clara divergència. Normativament, *desgraciat* vol dir només: 1) que té desgràcia o mala sort, 2) que pateix desgràcies i 3) mancat de gràcia. En canvi, *desgraciado*, a més de voler dir tot això, també vol dir

1) mancat de felicitat, 2) poc oportú, desencertat i 3) menyspreable, referit a una persona com a insult. Entrem als exemples. ¿Puc dir que algú fa un comentari desgraciat? No ho tinc clar: jo optaria per *desafortunat*, *desencertat* o *inoportú*. ¿Puc dir que soc desgraciat volent dir que no soc feliç (al marge de si tinc mala sort i pateixo desgràcies)? Goso dir que sí. ¿I puc dir d'algú que és un desgraciat volent dir que és un ésser vil i menyspreable? Diria que també. De fet, diria que en català (igual que en castellà) no és el mateix ser desgraciat que ser un desgraciat: la substantivació canvia radicalment el sentit de la paraula. Ara bé, si ens refiem dels diccionaris això segon seria un castellanisme. La intuïció em diu, però, que en aquest cas són els diccionaris els que estan en falta. ♦♦

**LA INTUÏCIÓ ENS DIU
QUE 'DESGRACIAT' NO
VOL DIR EL MATEIX A
'ÉS DESGRACIAT' QUE
A 'ÉS UN DESGRACIAT'**

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] Nosaltres, després
SÍLVIA SOLER
Univers
208 pàgines i 20 € 1/9

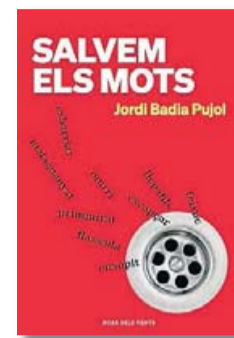
[2] Fora de joc a Montserrat
MÀRIUS SERRA / Empúries
240 pàgines i 18,90 € 6/2

[3] Sola
CARLOTA GURT
Proa
384 pàgines i 18 € 4/7

[4] Primera persona del singular
HARUKI MURAKAMI / Empúries
216 pàgines i 18,90 € 2/4

[5] Junil a les terres dels bàrbars
JOAN-LLUÍS LLUÍS / Club Editor
290 pàgines i 19,95 € 4/8

NO-FICCIÓ

[1] Salvem els mots
JORDI BADIA
Rosa dels Vents
248 pàgines i 18,90 € 6/9

[2] Som dones, som lingüistes, som moltes...
M. CARME JUNYENT / Eumo
262 pàgines i 20 € 1/7

[3] Els Catarres X
JORDI BASTÉ
Rosa dels Vents
240 pàgines i 19,90 € 2/6

[4] Les hores greus
QUIM TORRA
Símbol
250 pàgines i 23 € -/32

[5] Estava preparat per a tot menys per a tu
ALBERT ESPINOSA / R. dels Vents
272 pàgines i 18,90 € 2/3

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] El italiano
ARTURO PÉREZ-REVERTE
Alfaguara
400 pàgines i 21,90 € 1/5

[2] La cuenta atrás para el verano
LA VECINA RUBIA / Cúpula
416 pàgines i 17 € 2/3

[3] Los vencesjos
FERNANDO ARAMBURU
Tusquets
704 pàgines i 22,90 € 3/9

[4] De ninguna parte
JULIA NAVARRO
Plaza & Janés
432 pàgines i 21,75 € 4/9

[5] Primera persona del singular
HARUKI MURAKAMI / Tusquets
280 pàgines i 18,90 € 5/4

NO-FICCIÓ

[1] Las recetas de Blanca
BLANCA GARCÍA-OREA HARO
Grijalbo
288 pàgines i 20,90 € 2/3

[2] Encuentra tu persona vitamina
MARIAN ROJAS ESTAPÉ / Espasa
328 pàgines i 19,90 € 4/9

[3] No-cosas
BYUNG-CHUL HAN
Taurus
144 pàgines i 13,20 € 1/3

[4] Las casualidades no existen
BORJA VILASECA / Vergara
280 pàgines i 19,90 € -/1

[5] Estaba preparado para todo menos para ti
ALBERT ESPINOSA / Grijalbo
272 pàgines i 18,90 € 3/2

Rànquing setmanal del Gremi d'Editors de Catalunya i LibriData
Posició setmana anterior / Setmanes en el mercat